

РОГОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 163 (913) ♦ Вівторок, 30 серпня 1994 року ♦ Ціна договірна

Зима спить

ЕНЕРГЕТИЧНА КРИЗА – ПОХІДНА ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ

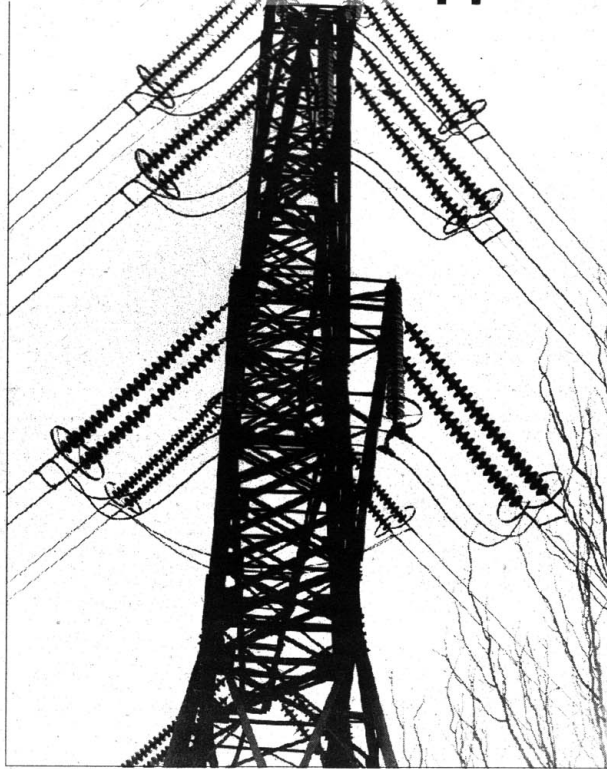
Минулої зими енергопостачання народного господарства здійснювалось в Україні в екстремальних умовах. Нестача органічного палива на теплових станціях, обмеження потужності на ряді енергоблоків АЕС (для безпечних умов їх експлуатації), дефіцит гідроресурсів не тільки не дозволили збалансувати різні генерації і споживання енергії, а й створили загрозу функціонуванню електроенергетичної галузі як єдиного народного господарського комплексу.

З цих причин, через недотримання заданих умов паралельної роботи, енергосистема України в листопаді 1993 року була відділена від суміжних енергосистем Росії і країн Східної Європи і до цього часу працює ізольовано від них. Це призвело до втрати експортного ринку електроенергії. Для недопущення масових неконтрольованих відключень споживачів у зимовий період доводилося за роботи з аварійною частотою значно обмежувати постачання енергії промисловим підприємствам, що ще більше загострювало економічну ситуацію в країні.

Через нестачу палива простоювали десятки підготовлених до роботи енергоблоків, енергосистема працювала практично в аварійному режимі. У розпал зимового періоду — 26 лютого 1994 року — «Голос України» писав: «Сьогодні 40–50 відсотків енергоблоків теплових станцій України не працюють. Причина? Немає палива. На Ладжижнський ДРЕС із 6 блоків працюють тільки два. На Бурштинський із 12 — п'ять. На Трипільський — половина енергоблоків. А теплових станцій виробляють 62,1 відсотка електроенергії. АЕС — 33 відсотки. Становище на атомних наближається до становища на теплових... Знову ж таки — проблеми з паливом.

Енергетична галузь держави неплатоспроможна. Енергетикам нічим платити за паливо для своїх станцій. Споживачі заборгували за відпущену електроенергію 5,3 трильона карбованців. Були б вони на рахунок станцій, можна було б купити мазут, вугілля... Цитований матеріал називався — «Енергетичної кризи немає. Є криза фінансово-кредитної сфери».

А як справи в енергетиці сьогодні? Чи достатньо палива на станціях? Чи подолано труднощі з платежами? Чи зможемо пережити? Саме з цих запитань і розпочалася наша розмова з міністром енергетики і електрифікації України В. СЕМЕНЮКОМ, яку вміщено на 6-й сторінці.

А тим часом

Вже SOS лунає

За інформацією з достовірного джерела, не виключено, що протягом вересня Запорізька АЕС перестане давати електроенергію таким споживачам, як нікопольські південотрубинні і феросплавний заводи, Орджонікідзевський та Чкаловський гірничо-збагачувальні комбінати, та іншим промисловим і сільськогосподарським підприємствам регіону.

Шановний Мірче Іонунчу! Яго Високоповажності панові Мірчі СНЕГУРУ, Президентові Республіки Молдова

Шановний Мірче Іонунчу!

Разом з народом Республіки Молдова ми глибоко сумуємо у зв'язку зі стійким лихом — повинні, яка призвела до загибелі на території Вашої країни, численних людських жертв та спричинила великі руйнування.

Пропу Вас, пане Президенте, передати моїм близьким співвітчизникам, що постраждали, та сім'ям загиблих.

Уряд України доручено негайно вивчити ситуацію для надання Вам можливої та необхідної допомоги.

З повагою
Президент України Леонід КУЧМА.

Атомники Енергодара вимушені вдатися до такого радикального кроку через надзвичайно важку, а часом і критичну ситуацію: немає достатньої кількості ядерного палива, заповнені басейни витримки відпрацьованого, а найголовніше — цілковита неясність з фінансуванням роботи станції можуть призвести до зупинки ЗАЕС уже найближчим часом. Осч чому спеціалісти станції розробили й подали центральній диспетчерській службі «Дніпроенерго» не лише графік почергового відключення всіх споживачів її електроенергії, а й ліміти на неї, які надобляться для підтримання виведених з експлуатації енергоблоків АЕС в безпечному стані.

Спеціалісти-енергетики підрахували й вже висловили припущення, що вироблення електроенергії, яку сьогодні виробляють Дніпропротес і Запорізька ДРЕС, якраз вистачить, щоб забезпечити режим стабільної бездії Запорізької атомної.

Запорізька область.

Володимир ДУПАК.

Продиктовано в номер

ТРАГЕДІЯ У МОЛДОВІ

Його Високоповажності
панові Мірчі СНЕГУРУ,
Президентові Республіки Молдова

За попередніми
даними

45 осіб загинули в Молдові в ніч на 27 серпня внаслідок пожеви, спричиненої зайливими дощами у центральних районах республіки. Зруйновано більш ніж 300 будинків, розмито дороги, мости, затоплено сільськогосподарські угіддя. Ці попередні дані повідомив сьогодні Прем'єр-міністр республіки А. Сангел. 28 серпня оголошено у республіці днем трауру.

Присягнули Україні

Усі 400 курсантів першого курсу Севастопольського військово-морського інституту присягнули на вірність народній Україні.

Цьогорічний набір до престижного військового навчального закладу охоплює юнаків з усіх областей нашої держави. Серед першокурсників — 112 кримчан, у тому числі 50 севастопольців. Як заявив нашому кореспондентові начальник училища контр-адмірал Віктор Манаров, курсанти у подальшому стажуватимуться на кораблях, які курсуватимуть і в Атлантику, і в Середземномор'я.

На співочому полі

28 серпня у Київському ландшафтному парку відбудилися перші концерти на Всеукраїнському співочому полі, відкритому з нагоди третьої річниці незалежності України. В урочистій церемонії відкриття взяли участь Прем'єр-міністр України Віталій Масол, голова Київської міської Ради народних депутатів Леонід Косацький, а почесне право першим ступити на підмостки співочого поля було надано патріархові української музики Павлові Мурзавському. Понад його диригентської палички співістів, що поле — заспівало.

3 пошти

Надія ще жевріє

Нинішнє літо було таке спекотне, що, здається, й узимку не померанімо. Але то лише здається. Для людини та її життєдіяльності потрібне тепло.

Пам'ятаючи минулу зиму, перебіг з постачанням газу, вугілля тощо, почувавшись не зовсім загибшим вже сьогодні. Та попри все, жевріє надія, що наш уряд, господарники зуміють відлагодити механізм енергопостачання ще до зими, забезпечать усі сфери народного господарства потрібними ресурсами.

С. ФЕДОРЕНКО,
Інженер.

Харків.

Електроенергію

відключать, а гасу немає

Оригінальний метод заощадження електроенергії придумали в Саврані Одеської області. Тут просто її відключають. Тож, коли настає вечір, сидимо в темряві, бо ні свічки, ні гасу купити ніде. Виділили районний гас для населення, але хтось забрав його для опалення. Оттак, як-то кажуть, наші темні справи.

І. САВРАНСЬКИЙ.

Саврань
Одеської області.

Краще вишанувати в поминки

Чи підраховував хто-небудь, у що обходиться те, що по всій Україні горять факелі Вічного вогню? Якщо бюджет держави такий бідний, то навіщо мільйони викидати в повітря? Я низько вклоняюсь подвигу полеглих, але краще їх вишанувати в поминальний день та на Свято Перемоги. По-моєму, вийшла б колосальна економія. І краще вже завести вдома фронтовика заванй балон газу, ніж викидати в повітря кубометри дефіцитного палива.

П. ІВАНЧЕНКО.

Лозова
Харківської області.

Лічильники

змусять заощадувати

Про заощадження природних ресурсів говоримо багато і, мабуть, найбільше за всіх розтринькуємо їх. Вважаю, що лічильники газу і води потрібно встановити негайно у кожній квартирі та на підприємстві. Це різко змінить загальну ситуацію: коли кожен з нас поглядатиме на лічильник, втрачати зменшаться.

Степан БОЙКО.

Івано-Франківськ.

РОЗ'ЯСНЕННЯ

Міноутр України у зв'язку з прийняттям Севастопольською міською Радою народних депутатів рішення «Про статус міста Севастополя»

23 серпня 1994 року сесія Севастопольської міської Ради народних депутатів прийняла рішення про визнання російського правового статусу міста Севастополя та підтвердила свою позицію відносно Севастополя як головної бази Чорноморського флоту Російської Федерації.

Таке рішення суперечить Конституції і чинному законодавству України і Республіки Крим, а також угодам між Україною та Росією.

Відповідно до ст. 70 Конституції України територія України є єдиною, неподільною, неотчуждимою і цілісною. Будь-які зміни території державних кордонів без згоди народу України не дозволяються. Дана норма закріплена також у Декларації про державний суверенітет та в Акті проголошення незалежності України. Ці загальні вимоги територіального верховенства України відповідають загальним принципам міжнародного права.

Що стосується статусу міста Севастополя, то згідно з Конституцією України (ст. 77 ч. 2) воно визнається як місто республіканського підпорядкування в Україні. Дана конституційна норма є чинною. У цьому зв'язку слід нагадати, що зміни у Конституцію України може вносити тільки Верховна Рада України (ст. 171), а будь-які дії, що порушують Конституцію і чинне законодавство, визнаються незаконними.

Крім того, у статті 7 Конституції Республіки Крим передбачено особливий статус міста Севастополя як невід'ємної частини Криму, який визначається відповідними законодавчими актами і не може бути змінений без згоди його громадян.

Приймаючи рішення про визнання правового статусу Севастополя як міста іншої держави, Севастопольська міська рада грубо порушила як Конституції України та Республіки Крим, так і інші акти чинного законодавства, наданих вищода за рам повноважень як міській Раді народних депутатів. Таким чином, рішення Севастопольської міської Ради народних депутатів від 23 серпня 1994 року № 41 про визнання його російського правового статусу є незаконним, не породжує будь-яких правових наслідків і повинне бути переглянутим у встановленому порядку.

Рух осуджує міськраду

«Рух-р» розповсюдив заяву в. о. голови секретаріату Руху Дмитра Захарука щодо рішення Севастопольської міськради про російський статус Севастополя.

Рух закликів Президента України скасувати назване рішення, правозахисні органи — дати правову оцінку діям севастопольських депутатів, а Верховну Раду — розпущити. Севастопольський міськрада «як таку, що прийняла антиконституційні рішення, які загрожують територіальній цілісності та суверенітету України». На адресу лідерів держави Рух заявив, що всі вони, йдучи до влади, обіцяли зміцнювати Україну, а отже, «тепер їхні практичні дії мають показати всім, якими ширими вони будуть».

ЗАЯВА

Прес-служба Командуючого Національною Гвардією України

У ній спростовується звинувачення командуючого Чорноморським флотом адмірала Едуарда Балтіна на адресу національних гвардійців у насильницьких діях стосовно військових моряків. Як стало відомо, 17 серпня біля клубу в селі Холмівка поблизу Севастополя близько 24-ї години зчинилися бійка між десятком моряками ЧФ і місцевими жителями. З вимогою припинити її до учасників протиправних дій звернувся сержант гвардії Петро Вдовин, який охороняв тут громадський порядок. У відповідь один із моряків поранив його розбитою пляшкою, а інші — завдали ударів ногами.

Непритомного сержанта доставили до місцевої лікарні, де йому надали медичну допомогу. Проте наступного дня, вправдовуючи дії підлеглих, звинувачували гвардійців у скоєному і подали неправдиву інформацію кореспондентів ІТАР-ТАРС, як і була розповсюджена в російських ЗМІ.

Центральна виборча Комісія по виборах народних депутатів України

Про реєстрацію народних депутатів України, обраних при повторному голосуванні 31 липня і 7 серпня 1994 року на повторних виборах народних депутатів України 24 липня 1994 року

2. Опублікувати в газеті «Голос України» список народних депутатів України, обраних 31 липня і 7 серпня 1994 року.

Розглянувши протоколи та інші документи окружних виборчих комісій про результати повторного голосування 31 липня і 7 серпня 1994 року на повторних виборах народних депутатів України 24 липня 1994 року, а також матеріали перевірок на місцях додаткових фактів, викладених у заявах суб'єктів виборчого процесу, щодо порушень Закону про вибори народних депутатів, Центральна виборча комісія постановляє:

1. Відповідно до статей 14 і 44 Закону про вибори народних депутатів України зареєструвати 40 народних депутатів, обраних при повторному голосуванні 31 липня та 7 серпня 1994 року на повторних виборах народних депутатів України (список додається).

Київ, 26 серпня 1994 р.

Голова Центральної виборчої комісії
І.ЕМЕЦЬ
Секретар Центральної виборчої комісії
І.ПЕДУКО

СПИСОК

народних депутатів України, обраних на повторних виборах 24 липня 1994 р. (повторне голосування 31 липня, 7 серпня 1994 р.)

АГАФОНОВ Анатолій Вікторович, інженер-будівельник, заступник голови Первомайської районної Ради народних депутатів, позапартійний, проживає в місті Первомайську Миколаївської області, від Первомайського виборчого округу № 289 (Миколаївська область).

БАЙРАК Микола Володимирович, інженер-металург, голова профспілкового комітету Дніпропетровського виробничого об'єднання «Азот», позапартійний, проживає в місті Дніпропетровську, від Багаливського виборчого округу № 83 (Дніпропетровська область).

БІДІН Ярослав Богданович, вчений агроном, від-президент агротехнічного спільного підприємства «Україна», позапартійний, проживає в місті Києві, від Вишгородського виборчого округу № 216 (Київська область).

БЕРНИГОРА Леонід Михайлович, економіст, голова Полтавської обласної ради профспілок, позапартійний, проживає в місті Полтаві, від Хорольського виборчого округу № 332 (Полтавська область).

ГРАБАВ Микола Федорович, юрист, колишній голова постійної комісії Київської міської Ради народних депутатів по правопорядку та боротьбі з організованою злочинністю, позапартійний, проживає в місті Києві, від Хустського виборчого округу № 176 (Закарпатська область).

ГРИНЦОВ Іван Григорович, вчений агроном, директор представництва Української сільськогосподарської асоціації «Зоря-кукурудза», член Комуністичної партії України, проживає в місті Києві, від Ямпільського виборчого округу № 355 (Сумська область).

ДІТЯРЕНКО Григорій Юхимович, вчений агроном, заступник голови правління колективно-договального підприємства «Україна» Золотоніського району Черкаської області, позапартійний, проживає в місті Золотоніші Черкаської області, від Золотоніського виборчого округу № 420 (Черкаська область).

ДУДЧЕНКО Микола Петрович, інженер-електрик, заступник начальника головного управління із експлуатації АЕС Держкоматому України, позапартійний, проживає в місті Нетішині Хмельницької області, від Славутського виборчого округу № 408 (Хмельницька область).

ЖИР Олександр Олександрович, гірничий інженер, начальник напрямку відділу боротьби з організованою злочинністю управління Служби безпеки України по Дніпропетровській області, позапартійний, проживає в місті Дніпропетровську, від Марганецького виборчого округу № 93 (Дніпропетровська область).

ЗАБОРНИЙ Михайло Васильович, вчений агроном, директор радгоспу «Воронківський» Бориспільського району Київської області, позапартійний, проживає в селі Воронківці Бориспільського району Київської області, від Бориспільського виборчого округу № 208 (Київська область).

ЗАВАЛЕВСКА Валентина Олександрівна, економіст-організатор, колишній представник Президента України у Вишньовському районі Кіровоградської області, позапартійний, проживає в с.м.т. Вишньовці Вишньовського району Кіровоградської області, від Новоархангельського виборчого округу № 232 (Кіровоградська область).

ЗАГОРДНИЙ Григорій Дмитрович, інженер-технолог, перший заступник голови Державного комітету по харчовій промисловості, позапартійний, проживає в місті Києві, від Переяслав-Хмельницького виборчого округу № 212 (Київська область).

ЗОЛОТАРОВ Анатолій Іванович, гірничий інженер, голова Державної корпорації будівельних матеріалів України, позапартійний, проживає в місті Києві, від Лебединського виборчого округу № 352 (Сумська область).

ІГНАТЕНКО Олександр Степанович, військовослужбовець, перший заступник начальника Академії Збройних Сил

України, позапартійний, проживає в місті Києві, від Кременецького виборчого округу № 363 (Тернопільська область).

КАВУН Василь Михайлович, вчений агроном, голова правління колективного сільськогосподарського підприємства «Світанок» Бершадського району Вінницької області, позапартійний, проживає в с.м.т. Шляховому Бершадського району Вінницької області, від Бершадського виборчого округу № 54 (Вінницька область).

КАРНАУХ Микола Васильович, військовослужбовець, старший слідчий-криміналіст управління Служби безпеки України по Полтавській області, позапартійний, проживає в місті Полтаві, від Лубенського виборчого округу № 323 (Полтавська область).

КОНДАТЮК Анатолій Олексійович, економіст, колишній заступник голови Вінницької обласної Ради народних депутатів, тимчасово не працює, позапартійний, проживає в місті Вінниці, від Вінницького виборчого округу № 55 (Вінницька область).

КУЛАКОВ Анатолій Андрійович, інженер-механік, начальник Тупігівського районного відділення управління Служби безпеки України по Полтавській області, позапартійний, проживає в с.м.т. Уточному Полтавської області, від Кобеляцького виборчого округу № 328 (Полтавська область).

ЛОБЕНКО Анатолій Олександрович, лікар, генеральний директор Українського науково-практичного об'єднання «Медицина транспорту», позапартійний, проживає в місті Одесі, від Чорноморського виборчого округу № 303 (Одеська область).

МАРЧЕНСЬКА Ніна Степанівна, лікар, завідувач кафедри Вінницького медичного інституту імені М.Пірогova, позапартійна, проживає в місті Вінниці, від Замостянського виборчого округу № 47 (Вінницька область).

МІРОШНИЧЕНКО Юрій Олексійович, перекладач, референт Сімферопольського міського комітету Комуністичної партії України, член Комуністичної партії України, проживає в місті Сімферополі, від Рوستовського виборчого округу № 26 (Республіка Крим).

МОСКАЛЕНКО Анатолій Іванович, економіст, директор державного підприємства «Дніпропетровський обласний діловий центр», позапартійний, проживає в місті Дніпропетровську, від Пятихатського виборчого округу № 104 (Дніпропетровська область).

ПАВЛЕНКО Едуард Іванович, інженер-електрик, заступник начальника виробництва орендного підприємства «Пневматика» (місто Сімферополь), член Комуністичної партії України, проживає в місті Сімферополі Республіки Крим, від Центрального виборчого округу № 27 (Республіка Крим).

ПЕТРЕНКО Микола Іванович, військовослужбовець, начальник напрямку відділу військової контррозвідки по боротьбі з організованою злочинністю та корупцією Служби безпеки України, позапартійний, проживає в місті Києві, від Гайворонського виборчого округу № 230 (Кіровоградська область).

ПЕТРУК Віктор Іванович, інженер, голова правління колективного сільськогосподарського підприємства «Перше травня», позапартійний, проживає в с.м.т. Великому Вербоному Сарненського району Рівненської області, від Володимирського виборчого округу № 336 (Рівненська область).

ПОНОМАРЕНКО Борис Йосипович, інженер-електрик, начальник ліварного виробництва виробничого об'єднання «Смілянський машинобудівний завод», позапартійний, проживає в місті Смілі, Черкаської області, від Смілянського виборчого округу № 422 (Черкаська область).

ПІДАВЧЕНКО Галина Федорівна, економіст, колишній заступник глави Прилуцької районної державної адміністрації, завідувач відділом соціально-еко-

номічного розвитку району, позапартійна, проживає в місті Прилуках Чернігівської області, від Прилуцького виборчого округу № 442 (Чернігівська область).

РЯБЦЬ Михайло Михайлович, юрист, заступник юридичним відділом Закарпатської обласної Ради народних депутатів, позапартійний, проживає в місті Ужгороді, від Свалявського виборчого округу № 173 (Закарпатська область).

САВЧЕНКО Віктор Григорович, тренер, завідувач кафедри Дніпропетровського державного інституту фізичної культури, позапартійний, проживає в місті Дніпропетровську, від Ленінського виборчого округу № 80 (Дніпропетровська область).

САХАНЬ Іван Якович, інженер-механік, президент Асоціації підприємств легкої промисловості, член Комуністичної партії України, проживає в місті Хмельницькому, від Ярмолинського виборчого округу № 417 (Хмельницька область).

СЕВРЮКОВ Володимир Васильович, інженер-механік, керівник відділу Департаменту морського і річкового транспорту Міністерства транспорту України, позапартійний, проживає в місті Одесі, від Малинівського виборчого округу № 297 (Одеська область).

СЕЛІЩЕНКО Сергій Іванович, інженер-механік, директор професійно-технічного училища № 29, позапартійний, проживає в місті Кривому Розі Дніпропетровської області, від Гірничого виборчого округу № 86 (Дніпропетровська область).

ТЕРЕЩ Валерій Миколайович, інженер-механік, директор хлібної бази № 74 міста Молочанська Запорізької області, позапартійний, проживає в місті Молочанську Запорізької області, від Токмацького виборчого округу № 187 (Запорізька область).

ТЕРЬОХІН Сергій Анатолійович, економіст, виконавчий директор Українського фонду підтримки реформ, позапартійний, проживає в місті Києві, від Комсомольського виборчого округу № 320 (Полтавська область).

УДОМОКА Віктор Петрович, учитель, заступник голови виконавчого комітету Снігирівської районної Ради народних депутатів, позапартійний, проживає в місті Снігирівському Дніпропетровської області, від Новомосковського міського виборчого округу № 95 (Дніпропетровська область).

ЧАПЮК Ростислав Степанович, агроном-економіст, науковий співробітник Київського інституту аграрної економіки УААН, член Селянської партії України, проживає в місті Луцьку, від Ківерцівського виборчого округу № 71 (Волинська область).

ЧЕБОТАРЬОВ Валентин Павлович, інженер-фізик, начальник відділу фірми «Віра-сервіс» міста Олександрії Кіровоградської області, позапартійний, проживає в місті Олександрії Кіровоградської області, від Олександрійського міського виборчого округу № 227 (Кіровоградська область).

ЧЕМЕРИС Володимир Володимирович, фізик, аспірант Інституту теоретичної фізики НАН України, позапартійний, проживає в місті Києві, від Франківського виборчого округу № 265 (Львівська область).

ШЕВЧЕНКО Володимир Іванович, юрист, уповноважений Комітетом з питань соціального захисту військовослужбовців при Кабінеті Міністрів України, позапартійний, проживає в місті Миколаєві, від Костопільського виборчого округу № 340 (Рівненська область).

ШУЛЕЖКО Марія Яківна, економіст, голова правління колгоспу «Слава» села Дзвінка, позапартійна, проживає в с.м.т. Дзвінка Корсунь-Шевченківського району Черкаської області, від Канівського виборчого округу № 421 (Черкаська область).

На запитання нашого кореспондента відповідає голова Комісії Верховної Ради з питань економічної політики і управління народним господарством Олег Таранов.

— Олега Вадимовичу, в Україні процес приватизації йде не такими швидкими темпами, як у Росії, і викликає дуже багато нарікань. Практично весь новий депутатський корпус у передвиборних програмах тією чи іншою мірою висловлював претензії до процесу приватизації. Здебільшого всі ламають списи на питання, як слід приватизувати державну власність, але постає запитання, а чи потрібно її приватизувати?

— Я не розглядав би процес приватизації окремо від проблем розвитку економіки країни. Наша економіка раніш організована як жорстка централізована система працювала і була така, що ефективно розвивалася в період від середини тридцятих до середини п'ятдесятих років саме тому, що будувалася на засадах єдиначальності, жорсткого диктату й монополії. Потім почався період неефективного розвитку, тобто на одиницю результа-

титу, робили спроби проведення економічної реформи. Слід відзначити, що так звана Косигінська реформа була масштабним і детально розробленим заходом, що мав дати значний поштовх розвитку економіки. Основою реформи був розвиток економічної самостійності та зацікавленості в результатах праці підприємств усіх галузей народного господарства з допомогою запровадження економічних важелів управління на макрорівні та підвищення зацікавленості в результатах праці кожного працівника завдяки запровадженню всляких систем преміювання, бригадної відповідальності тощо — на мікрорівні. Проте реформа не дала очікуваних результатів. Причиною цієї невдачі було збереження державного монополізму в економіці, відсутність шару зацікавлених господарів, тобто панування психології тимчасовців, які прагнуть одержати й проїсти сьогодні максимум, не думаючи про завтраш-

ній день. Ясна річ, проблеми розвитку економіки в країні не минули, а, нагромадилися, чому сприяла і стримування монополістичною державою, але не дозволено ним, структурна криза, розв'язати організованих тією ж таки державою неефективних, але жорстких виробничих зв'язків, що для великих промислових підприємств перетворилися на трагедію.

Отже, для створення шару власників, залучення їхніх коштів до економіки, виконання зацікавленості в розвитку виробництва та підвищенні його ефективності також потрібна приватизація.

Чинний тепер Закон про підприємство, прийнятий наприкінці 1991 року, дав змогу господарським керівникам, не несучи жодної майнової відповідальності ні перед постачальниками, ні перед державою, розпоряджатися державною власністю на власний розсуд. Не варто навіть змирюватися на тому: ефективно чи неефективно, головне, що при цьому держава як власник перестала управляти своєю власністю. В подальшому було прийнято деякі законодавчі акти, що обмежували таку свободу, та досі немає стрункої системи управління державою своєю власністю.

У даному разі приватизація є могутнім стимулом розвитку нормальної системи ставлення господаря до своєї власності й дає змогу побудувати нормальні майнові взаємовідносини з цілковитою відповідальністю.

Не зайве буде додати, що є підприємства й галузі, збиткові з різних причин, дотувати які державі нічим (крім додаткового випуску грошей). Тобто державі вигідно продати такі підприємства і зняти з себе тягар їхніх проблем. Причому в нас до збиткових або малоприбуткових належать торгівля, громадське харчування, побутове обслуговування населення — ті підприємства й галузі, які власникам у всьому світі приносять стабільний прибуток, тим паче що про брак попиту на продукцію та послуги цих підприємств можна казати, тільки крививши душу. Насправді нема попиту на погану продукцію і незадовільної якості послуги за монополією високих цін.

Можна резюмувати: приватизація як одна з обов'язкових умов формування багатоманітної (багатотрунної), гнучкої і ефективного економіки, безумовно, необхідна. Створювати таку економіку в Україні також потрібно, до того ж неухильно й досить швидко. І я переконаний, що затримання реформи в Україні небезпечне, небезпечне зубожінням, соціальними вибухами, що загрожують або поверненням до тоталітарної системи, або колонізацією України високорозвиненими країнами.

компанія, брак належної гласності.

Я поясню свою позицію та аналіз, але попередню хочу сказати так. Роботу з приватизації вели протягом двох років і цілком нормально те, що після практичного «обкатування» чинних законів і нормативних актів необхідно, з урахуванням виявлених помилок і недоліків, внести певні корективи. Ненормальне було б їх тиражування. Мабути, немає жодної людини зі здоровим глуздом, у якої не було б претензій до процесу, що відбувається, незалежно від свого економічного статусу, в інтересах вузького кола осіб, без заздалегідь спланованого результату. Приватизація в Україні не вийшла швидко, це й погано і добре. Погано тому, що ми не отримали критичної маси власників, які прагнуть прискорення реформ, зацікавлені в стабільності як в економіці, так і в політиці. Добре тому, що потрібне економічне обґрунтування приватизації державних підприємств, прогнозування постприватизаційних процесів, а головне, пробирання можливості запровадження податкових пільг та інших преференцій, які дали б змогу вижити й розвиватися новим власникам, а також механізми захисту громадян від можливих негативних наслідків приватизації.

Неоднозначне ставлення до приватизації у депутатів усіх рівнів законодавчої влади пояснюється тим, що вони є представниками всіх груп і верств нашого суспільства, неоднорідного як за своїм соціальним статусом, так і за економічним становищем. Тут єдиними ліками є професіоналізм депутатського корпусу чи бодай прагнення його. Я вірю в прагнення професіоналізму у нинішньому парламенті.

Всенародно обраний Президент країни не раз заявляв про свою тверду переконаність у необхідності проведення реформ, його воля до централізації виконавчої влади і зацікавленість у розвитку економіки дають серйозні шанси на успіх.

Концепція, цілі й завдання приватизації (нехай навіть ціною практичних помилок) уже склалися, частково вони й відповіли на ваше перше запитання. Рідко, жоден, зокрема, недопущення латання бюджетних дірок за рахунок коштів, отриманих від приватизації державного майна, а спрямування цих коштів на розвиток пріоритетних галузей виробництва і створення нових робочих місць, проведення приватизації відповідно до цілісних програм ринкових перетворень, обов'язковий економічний аналіз приватизовуваних підприємств, необхідність реальної оцінки майна, перегляд механізму участі іноземних інвесторів у процесі приватизації, підконтроль-

ність, гласність, захист прав громадян і держави під час здійснення приватизації відображено в Постанові Верховної Ради.

На проблемі системності в проведенні реформ слід зупинитися окремо. Приватизацію розпочато. Проводять її як окремо взятий захід без паралельного створення системи управління економікою, тобто системи законів і правил, які відповідали б ситуації множинності форм власності. Раніш у нас була, хороша чи погана, але цілісна система, всі елементи якої (законодавча, виконавча, судова влади, звід законів і нормативних документів аж до посадових інструкцій) було створено спеціально для цієї системи, які, хай не досить ефективно, але працювали в комплексі. Нині ми почали виривати із системи деякі її елементи й міняти на нові, якісніші, але що не впливають в концепцію управління економікою, яка склалася, і сталося саме те, що мало статися, — система перестала працювати. Тобто потрібно створити нову систему в комплексі, змінювати всі її елементи (створювати адекватну до завдань законодавчу базу, визначити принципи й закріпити порядок норми усіх гілок влади, розробити вимоги й правила поведінки всіх суб'єктів, які господарюють, норми й правила поведінки громадян тощо). Саме це, а не окремо взята приватизація, є ключовим моментом перетворень у країні й основним завданням усіх гілок влади.

Я хотів би відзначити, що Президент, Кабінет міністрів, Верховна Рада України готові спільно брати участь у розробленні законів та інших законодавчих актів, широко взаємодіяти з усіх основних питань реформування країни, що, на мій погляд, є запорукою успішного розвитку України.

Решта причин неуспіву приватизації тісно пов'язані з механізмом її проведення, залежать від тих коректив, які мають бути найближчим часом внесені до законодавства і нормативної бази приватизації.

— Дуже багато запитань надходить про те, чи припинено приватизацію до внесення змін до законодавства, чи можуть громадяни нині брати участь у приватизації?

— Для того, щоб відповісти на це запитання, яке ставлять не тільки окремі громадяни, а й трудові колективи, органи приватизації, Комісія Верховної Ради України з питань економічної політики і управління народним господарством дала письмові роз'яснення про порядок проведення приватизації у зв'язку з прийнятою постановою Верховної Ради України від 29 липня 1994 року № 149/94-ВР «Про вдосконалення механізму приватизації в Україні і посилення контролю за її проведенням». У ній, зокрема, сказано про те, що зупинення укладення договорів купівлі-продажу та укладення договорів оренди з викупом для підприємств загальнодержавного значення, паливно-енергетичного комплексу, галузей добувної промисловості (крім видобування будівельних матеріалів), магістрального залізничного, морського, трубопровідного та автомобільного транспорту, електронних засобів зв'язку, металургії, майно яких перебуває в загальнодержавній власності. Це рішення чинне до затвердження Верховною Радою України переліку об'єктів, що не підлягають приватизації. Проте в цей період Фонд державного майна України та його органи зобов'язані виконувати відповідно до чинного законодавства всі інші роботи, пов'язані з приватизацією перелічених вище підприємств, тобто: приймати заявки на приватизацію, створювати комісії з приватизації, проводити інвентаризацію майна і оцінку вартості підприємств, готувати плани приватизації. З огляду на те, що термін виконання цих робіт досить тривалий, у середньому два-три місяці, як бачите, ні про яке зупинення приватизації не йдеться. Крім того, роботу з приватизації майна підприємств, що перебувають у комунальній власності, за винятком укладення договорів купівлі-продажу підприємств неаварійної сфери, що їх приватизують через оренду з викупом, взагалі не зупинено.

Гадаю, це пояснення має покласти край пересудам про зупинення приватизації і вичерпно охарактеризувати ставлення Комісії до реформ в Україні.

Ще раз про приватизацію

ту витрачалося дедалі більше ресурсів (фінансових, матеріальних, трудових). Це підтверджує вже всім відомо аксіому про те, що різноманітність і гнучкість дають стійкіший стан системи, ніж одностайність і жорсткі зв'язки. В природі яскравим прикладом цього є загнаний нефорторк, слабо пристосований до умов зовнішнього середовища маконіт; у будівництві — більш висока міцність висотних будинків вантової конструкції порівняно з блочною, нарешті, приклад міцності Ейфелевої башти тощо.

Ще раз можна повторити, що до певного моменту монополізм як основний принцип побудови нашої економіки приніс свої плоди, як з'ясувалося тепер, гіркі. Є багато різних наслідків монополізму, це хвижає ставлення до природи, відсутність мотивів (окрім гасел) до ресурсозбереження, зневажливе ставлення до споживачів у широкому розумінні цього слова. Мені можуть заперечити: виконавча дисципліна щодо виконання планів і поставок продукції була багато вища; за обв'язування, обмобілювання та обхорунування «живили певний час таких жорстких содів, що охочих порушити закон було значно менше.

Однак паралельно з нашою розвивалася інша система економічних взаємовідносин, нехай довго і не без проблем, але й без таких людських втрат. За цієї системи обдурювати споживача, в тому числі й державу, невідгидно, а вигідно вчасно і з високою якістю за пропонувати на ринок продукцію і при цьому на її виробництво витратити якомога менше ресурсів. Слід також сказати, що монополізм з таким станов речей несумісний, отож державі, економіка яких ґрунтується на ринкових засадах, змушені бути жити найжорсткіших законів і санкцій до монополістів, що робили в економічному й правовому відношенні їхнє існування неможливим.

Звідси й завдання розвитку нашої економіки — створення багатоманітності форм власності, якщо хочете, господарів і формування певних правил їхніх взаємовідносин, зручних для всіх, окрім порушників цих правил. Саме для створення різноманітності в економіці, ліквідації монополізму одного власника необхідна приватизація.

Та це лише один аспект проблеми. Як було сказано, наша економіка в шістдесяті роки вичерпала резерви свого розвитку, зокрема, загальмувалося зростання продуктивності праці, знизилася ефективність виробництва, що характеризувалося падінням усіх її показників, — від фондовіддачі до рентабельності продукції. Усвідомлюючи наслідки такого негативного роз-

У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ВИБОРЧІЙ КОМІСІЇ ПО ВИБОРАМ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ

На засіданні Центральної виборчої комісії 26 серпня 1994 року під головуванням Г.Ємця розглянуто питання про реєстрацію народних депутатів України, обраних при повторному голосуванні 31 липня і 7 серпня 1994 року. Розглянуто протоколи та інші документи відповідних окружних виборчих комісій, а також матеріали перекладів на місцях доведених фактів, викладених у завах суб'єктів виборчого процесу, щодо порушень Закону про вибори народних депутатів України.

Зокрема, детально проаналізовано результати виборів у виборчих округах: Кіровоградському № 71 (Волинська область), Бориспільському № 208 і Вишгородському № 216 (Київська область), Франківському № 265 (Львівська область), Первомайському № 289 (Миколаївська область). У праймтикс рішення, що в окремих округах були допущені відхилення від положень Закону про вибори народних депутатів України, однак вони суттєво не вплинули на результати виборів.

Відповідно до статей 14 і 44 виборчого Закону Центральної виборчої комісії зареєструвала 40 обраних 31 липня і 7 серпня 1994 року на повторному голосуванні народних депутатів України. Список зареєстрованих народних депутатів України з відомостями про них надіслано для опублікування в газеті «Голос України».

Варто було розглянуто на засіданні звернення колишнього кандидата в народні депутати України по Калінінському виборчому округу № 109 (Донецька область) Гижкова А.І. та підтверджено в повному обсязі рішення з цього питання, що містяться в постанові Центральної виборчої комісії від 11 серпня 1994 року.

Комісія розглянула також інші питання. У роботі комісії взяли участь представники політичних партій — учасники виборчого процесу. На засіданні були присутні працівники засобів масової інформації.

Продиктовано в номер

Багатообіцяючи валіси вагозовів

Минулої суботи на Гостомельському аеродромі під Києвом відбулося повітряне свято. Хоч обсягні військові винищувачі над полем так і не з'явилися, спортивні літаки Київського аероклубу та кілька Анів прекрасно компенсували цю прогалину святкової програми. Приміром, багатоступінчастий Ан-72 так елегантно вальсував у небі, виробляв такі іруети, що йому позаздрили б і деякі винищувачі. Показували свої можливості також Ан-28 та знаменитий «Руслан». Глядачам було повідомлено, що нині в АНТК імені Антонова працюють над кількома модифікаціями літаків — Ан-218, Ан-180, Ан-140, Ан-38. Незабаром з'явиться й Ан-3 — турбовинтова машина на базі популярного Ан-2. Переобладнують «кукурзики» на турбовинтовий варіант в Омську та Вінниці, а поставки нових літаків почнуться вже у кінці цього року.

Кіно на плаву

Післязавтра в Одесі розпочнеться VI Відкритий міжнародний акторський кінофестиваль «Сузір'я». Перші п'ять «Сузір'я» сягали в Росію, а тепер от — у нас (чому б і ні, адже на попередніх фестивалів головні призи з успіхом брали наші актори, приміром, киянин Ігор Чернішук). Учасники фестивалю на спеціально зафрахтованому теплоході проїдуть маршрутом Одеса — Євпаторія — Запоріжжя — Кіровоград — Київ. Фестиваль закінчиться в столиці України святкуванням 100-річчя з дня народження Довженка. В складі української акторської делегації — Ольга Смирнова, Марина Мельникова, Настя Сердюк, Борислав Брондуков, Тарас Денисенко та інші. Серед гостей та учасників фестивалю — багато відомих кіноакторів з Росії.

Вбивство сім'ї кримських татар

У ніч на 27 серпня у місті Бірюльському (Республіка Крим) було вчинено напад на недовбаний дім кримського татарина. Всі спали. Злочинці стріляли з автоматів через вікно. В результаті були вбиті сам хазяїн — Веїс Куртєвтов і його дружина — Едас Куртєвтова. Осиротіли двоє дітей, котрі спали в іншій кімнаті. Того ж дня на місці злочину вийшли два дотепні ВР Криму — заступник голови Меджлису кримськотатарського народу Рефат Чубаров і завідувач правничого відділу Меджлису Надір Бекіров.

Мусульмани — за утвердження незалежності

Більшість голосів на робочій комісії представників мусульманських громад України ухвалою провели 24—25 вересня у Сімферополі перший з'їзд мусульман нашої держави. Такою була пропозиція представників Запорізької, Донецької, Одеської, Херсонської, Харківської, Черкаської, Київської, Львівської міст.

З'їзд має створити дієвий орган, який би на законних підставах об'єднав усі регіональні мусульманські громади і спрямовував їхню активність на утвердження незалежності України, представляв би інтереси громади у стосунках із владними структурами, науковими та культурно-освітніми закладами.

Щодо духовного управління мусульман України (ДУМУ) ставлення ініціаторів з'їзду висловили член оргкомітету, голова Запорізької мусульманської громади Микдад Ахметов: «ДУМУ виступає від імені всіх мусульман України, хоча

такого права йому не делегували громади ні Донецької, ні Запорізької, ні Харківської областей, ні Республіки Крим. Навіть Статуту ДУМУ ми не отримували. Цілком природним є наше бажання виходити до єдиної організації на засадах рівноправності. Ми стоїмо на позиції утвердження державної незалежності України, виступаємо за єдиність дій мусульман у сфері духовного життя, культури, освіти. Саме з'їзд і повинен спрямувати діяльність мусульманських громад в конструктивне русло і створити центральний орган, який матиме статус юридичної особи».

Головна мета з'їзду — не допустити розколу в діяльності мусульманських лідерів України та обрати Муфтія.

Олександр ПІЛАТ.

Крим.

Голоси України в італійському звучанні

Чернівецьке видавництво «Прут» випустило в світ першу частину антології української поезії, підготовлену до друку буюківським літератором і перекладачем Іваном Трупилом. Текст в книзі подано українською та італійською мовами. В ній представлені твори двадцяти восьми українських поетів — від Івана Котляревського до Василя Стуса. Автор видання віддав перевагу віршам італійської тематики, що належать Івану Франку, Лесі Українці, Юрію Федьковичу, Миколі Зерову та іншим українським майстрам красивого письменства. Поряд з ними книгу заповнили хрестоматійні поезії, що ста-

ли відомими народними піснями, ввійшли до скарбниці світової культури.

«Голос України» вже повідомляв, що подібне видання з ініціативи автора було випущено в Італії. Там воно постало перед вибагливими італійськими читачами в чудово оформленій буюківському художника-графіка Ореста Кривоножко. Кожну сторінку прикрашали екслібриси українських митців. До речі, Орест Кривоножко оформляв і книги, що вийшли в Чернівцях.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Оце погріб!

У Кіровограді, на місці колишньої фортеці Святої Єлизавети, проведено археологічні розкопки фортечних валів, які започаткували військове поселення колишнього Єлизаветграда.

Група студентів-істориків під керівництвом спеціаліста Кіровоградського обласного історико-краєзнавчого музею Миколи Тупієнчука під час розкопок виявила й ретельно розчистила колишній пороховий погріб. Він був укріплений дубовими колодами. Та такими, що ніяке ядро не могло їх розтрощити. Для гідроізоляції наші предки використовували деревне вугілля, шлакові відходи.

У роботі кіровоградських археологів брав участь англійський експерт-археолог Майк Лестер.

Проведені розкопки упевнили в потребі реставрації цього історичного об'єкта, внесення його до туристичної карти архітектурних перлин України.

На фото: на підступах до погребу.

Фото Ігора ДЕМЧУКА.

А що там, у валютних засіках?

Позаторік за розпорядженням Національного банку України було створено державну структуру, від якої у майбутньому залежатиме доля нашої країни. Це Державна скарбниця. На неї було покладено дві основні функції: формування власного золотого валютного запасу та збереження дорожочинних металів, каміня та інших коштовностей. Протягом двох років ведеться робота з формування стабілізаційного фонду — заборони успіху грошової реформи. Ми зустрілися із заступником директора Державної скарбниці України А. Потрібним.

— Анатолію Олександровичу, чи отримала Україна свою частку золотого валютного запасу Радянського Союзу після його розпаду?

— Після розпаду Радянського Союзу уряд України неодноразово порушував питання про перерозподіл золотого та алмазного фондів Союзу, та поки що все залишається по-старому. Наша країна не отримала ні уніфікованого золотого. Сподіваюсь, у нашій державі вирішать це питання на користь України. А поки що нам довелося все починати з нуля.

— Як же джерела накопичення монетарного банківського металу?

— Національний банк України при своїх обласних відділеннях створив пункти скупівлі коштовностей, встановивши ціни на них за домовленістю з Мінфіном. Значна частина дорожочинних металів надходить з оборонних підприємств, де відбувається конверсія. Наприклад, з одного танка під час переплавлення можна видобути 53 грами золота. Переробляється усе це на спеціалізованих афінажних заводах. Раніше ці заводи були виключно за кордоном, а нині в Укра-

їні створюється вже два такі підприємства — Придніпровський хімічний завод та «Південман».

— Чи вистачає вам примінь для накопичення та збереження цінностей?

— У квітні 1992 року нам на умовах оренди було передано тільки перший та третій поверхи Укроблітпрогра. Обсяг коштовностей, які надходять протягом останніх двох років до скарбниці, весь час збільшувався, зберігати їх дедалі складніше. І ось АТ «Перлина» забирає останній квадратний метр — Держкоммайно продає цьому товариству все приміщення разом із орендованими нами поверхами за 2,9 млрд. карбованців. Звичайно, такі неорозуміння не сприяють нормальній праці.

— Нині Державна скарбниця накопичує золотого валютного запас. Чи могли б ви повідомити, скільки на даний момент коштовностей має Україна?

— 21 січня 1991 року Верховна Рада прийняла Закон України «Про державну таємницю». У список відомостей, які підлягають особливому контролю з боку Служби безпеки, входить і наше. Тому будь-яка інформація про кількість коштовностей і місце їх зберігання не повинна оприлюднюватися.

— Ваші плани на майбутнє.

— Нам хотілося б розв'язати проблему обліку скарбів і дорожочинних металів. Скажімо, упорядкувати каталоги історичних експонатів, які містяться в різних музеях нашої держави, створити свій власний музей «Скарби України».

Андрій НАДЖОС.

Сергій СВІТУШЕНКО.

Важкий хліб пожежників

Понад 250 пожеж та загорань зареєстровано цими спекотними днями на Черкащині. Усі пожежні підрозділи області працюють напружено і без перервочих. Горять хлібні лани, ліси, торфовіща. Причина пожеж — людська необережність і халатність. У Чигиринському районі лиса пожежа перекинулася на село Трушівці і лише завдяки зусиллям пожежників вдалося відвернути це більше лихо. Разом з вогняною стихією завдала народному господарству області збитків на кілька мільйонів карбованців.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Діти з Абхазії відпочивають на Світізі

Більше 100 дітей біженців, дітей-сиріт прибули з Абхазії відпочивати на Волині. Тепло прийняли їх у дитячому оздоровчому комплексі «Салют» Новоолинської бавовнопрядильної фабрики, що знаходиться на озері Світізі. Після відпочинку діти кілька днів житимуть у Луцьку, де в одній із шкіл міста зустрінуть перший дзвінок нового навчального року.

Володимир БЕРЕГЕТА.

Волинська область.

У бюджету дедалі менше «градусів»

Цікаво, скільки треба пиячити, щоб бюджет області хоча б трохи зміцнів? Як відомо, раніше оцей самий бюджет добре підживлювала реалізація спиртних напоїв. Так-от. Згідно з недавнім обнародуваннями статистичними даними, Луганська область виконала піврічний план з реалізації лікеро-горілчанних виробів лише на 49 відсотків. Мало? Та куди більше! Відповідними напоями заставляло поліції навіть магазини промислових товарів. Ні, не вистачить сил у чоловічої частини області поправити бюджет. Треба шукати для цього інші, «безалкогольні» джерела.

Анатолій КОВЕЛЬНИК.

Луганська область.

Міст у Крим

На замовлення кримського уряду в акціонерному товаристві «Кримсергосресурс» виконано експертний проект моста через Керченську протоку. Довжина моста — понад 560 метрів. Споруда спиратиметься на зводні опори, встановлені кожні 100 метрів і матиме два шляхопроводи — автомобільний і під ним залізничний. Будівництво моста дасть змогу збільшити інтенсивність вантажо-перевезень Керченською протокою в 10 разів. Передбачають, що добовий дохід від перевезень мостом становитиме понад 30 млн доларів. Уже сьогодні є близько сотні бізнесменів, готових вкласти гроші в спорудження моста.

«Динамо» —

«Кривбас»:

взимку грати холодно

Як нам повідомили з прес-центру клубу «Динамо» (Київ), матч чемпіонату країни між «Кривбасом» і киянами, який було перенесено з 17 липня на 1 грудня, за домовленістю команд буде зіграно 1 вересня у Києві, на Республіканському стадіоні. Початок гри о 19.00.

Представляємо дипломатичний корпус в Україні

Ромуалдас РАМОШКА: БУДУЄМО ВІДНОСИНИ ВСЕРІЙОЗ І НАДОВГО

Надзвичайний та Повноважний Посол Литовської Республіки в Україні Ромуалдас Рамоска народився 1942 року в селянській родині, де крім нього було ще два сини й дочка.

Закінчив політехнічний інститут у Каунасі, за фахом інженер-механік. Пишається тим, що за спорудження тепличного комбінату у Віленському привселю звання Заслуженого інженера, присуджено Державну премію.

Останнє місце роботи — виконуючий обов'язки міністра промисловості і торгівлі.

Одружений, у Києві живе з дружиною Зіною.

Кореспондент «Голосу України» чала інтерв'ю у Ромуалдаса РАМОШКИ.

— Пане Надзвичайний і Повноважний Посол, чим сьогодні живе Литва?

— Насамперед, вона живе спокійно. Після перемоги на виборах Демократичної партії, у Сеймі з'явилася більшість, що дає можливість нормально працювати законодавцям і приймати закони республіки.

Сильні позиції має «Саюдіс», який, консолідувавшись з іншими партіями і фракціями, створив впливовий блок консерваторів.

Судячи з інформації у пресі, Литва досить швидко просувається шляхом економічних і політичних перетворень, а її грошова одиниця — лит — стає автори-

тетною валютою.

— Спасибі на добрим слові. Але в нас не все так добре, як хотілося б. Справді, наша національна валюта досить стабільна: курс утримується на рівні одного долара до чотирьох литів. Проте, коли вже бути відвертим, то це заслуга Міжнародного валютного фонду, який сприяє нам у цій справі, а не в стабільності економіки, де ще маємо чимало проблем.

Скажімо, коли приватизацію ми здійснюємо досить успішно, то зростання виробництва йде повільно. Хоч слід віддати належне литовським економістам: рівень інфляції у нас становить 1,5 відсотка. Але, звичайно, хочеться, щоб успіхи у цій галузі були більшими.

— На якому рівні нині відносини Литви і України?

— Вони завжди були добросусідськими. І це, приємно. З України досить успішно торгуємо. Річний товарооборот нині становить 400 мільйонів доларів. На жаль, останнім часом він значно зменшився. Але причини спадку не в небажанні торгувати одне з одним, а в розбалансованості фінансових систем, невідпрацьованості механізму взаєморозрахунків, що не має відношення до якихось політичних проблем.

І Литва, і, певно, Україна зацікавлені у збереженні ринку. З України ми одержуємо метал, вугілля, сільськогосподарську техніку, продукти харчування, а відправляємо товари легкої та електронної промисловості.

Ще більше перспектив: Україна не заважає вільно транспортувати свої товари Чорним морем, тож вона може користуватися портом Клайпеди і поромною переправою Клайпеда—Мукран (ФРН).

Литва спроможна експортувати в Україну пально-мастильні матеріали. Потужність Мажикського нафтопереробного комбінату — 12 мільйонів тонн нафти, на власні потреби Литви достатньо чверті цього продукту.

— Скажіть, будь ласка, пане Посол, як почуваються в Литві національні меншини, зокрема українці?

— Ніхто не дорікне мені, що я лукавлю: рівно так, як і інші громадяни Литви. Наприклад, росіяни-військовослужбовці, від'їжджаючи, мали можливість продати свої квартири за валюту, щоб на новому місці проживання не залишитися без засобів до існування.

Жодної дискримінації ніхто не зазнає. Це визнавали навіть міжнародні експерти. Єдина вимога — знати литовську мову тим, хто бажає займати керівні посади.

Українці у Литві 48 тисяч. Вони мають такі ж права, як і інші громадяни Литви. Звичайно, мають такі ж і проблеми, бо час складний нині для всіх. Але українській діаспорі надано необхідні приміщення, а на початку року вона одержала і свій храм. До речі, в Україні мешкають 12 тисяч литовців. Не хочу образити місцеву владу, але наша діаспора досі не має приміщення, де можна було б зібратися.

— Пане Посол, за рік, що ви живете в Україні, чи стали вже киянином?

— Мешкаючи в Києві, неможливо не полюбити його. Ми з дружиною з гордістю розповідаємо, в якому прекрасному паркується живе, яка у нього древня і багата історія. Набулолюблені місця — ботанічний сад і Поділ. Раз на тиждень обов'язково буваємо на Андріївському узвозі і жодного разу не минули двох магазинів — «Гончарів» і «Роксолана». Українська кераміка така красива, що нею можна милуватися безкінечно. Вдома вже маємо і гарну колекцію. А дружині до вподоби «Роксолана»: квіти — пістиях.

— У вас завтра відпустка. Ви її проведете...

— Частину в Криму, частину вдома, на батьківщині.

— Бажаю вам гарного відпочинку і щиро заздрю...

— Дякую. Я й сам собі заздрю.

Інтерв'ю взяла
Валентина ПИСАНСЬКА.

Продітовано в номер

Україна — Філіппіни: офіційні контакти

Завершився візит офіційної делегації українських урядових експертів на чолі із заступником міністра закордонних справ України Олександром Макаренком до Республіки Філіппіни. Це — перший в історії незалежної України українсько-філіппінський офіційний контакт на такому рівні.

У ході візиту відбулися інтенсивні переговори щодо перспектив двосторонніх відносин у політичній, торговельно-економічній, освітній, науково-технічній та культурній галузях. Обговорено також основні проблеми сучасного міжнародного життя. Глави офіційних делегацій підписали Спільну заяву, яка окреслює конкретні перспективи подальшого двостороннього співробітництва між двома країнами, а також визначає послідовні кроки у створенні ефективної договірно-правової бази українсько-філіппінських відносин.

Умови будуть жорсткими

Вже цього року поставки палива з Росії до країни СНД здійснюватимуться, як правило, на умовах передплати, повідомляють кор. ІТАР-ТАРС Міністерство економіки РФ. Розроблена модель нової двосторонньої угоди щодо надання держдержителю поточного року.

Вона передбачає жорсткі умови порівняно з 1993 роком: значне скорочення термінів погашення кредитів — до 4 — років, значне розширення процентних ставок за обслуговування кредитів.

Надання кредитів стає можливим тільки за умовою виконання зобов'язань за раніше укладеною аналогічною угодою. Для забезпечення повернення кредиту позичальникам. Висуваються вимоги щодо розміщення гарантійного депозиту у БВКБ майнової застави у вигляді акцій підприємств.

Білорусь прагне до ЄС

— Республіка Білорусь підлише документи у межах настановчої програми «Партнерство заради миру» практично одразу після розв'язання питання щодо нового генерального секретаря НАТО, — повідомив ІТАР-ТАРС білоруський міністр закордонних справ В. Сінько. — Ми також зацікавлені в тому, щоб бонісське керівництво подало посилене сприяння у невідкладному прийомі Республіки Білорусь до Європейського союзу, — сказав він.

Війна мафіози

Як повідомляє «Санді телеграф», британський розвідувальний службам MI-5 і MI-6 дано завдання допомогти поліції боротьби проти зростаючого потоку кримінальних елементів з колишнього східноєвропейського блоку. Щоб не дати новоявленим мафіозі використати на британських островах, як це їм вдалося в США, лише газета, телеінформація на підставі осіб, пов'язаних з мафіозі, організованою злочинністю, буде виділено до окремої мережі в національній розвідувальній кримінальній службі та Шотланд-Ярді.

MI-5 і MI-6 доручено подавати їм власні дані до цих центрів. Деталі нової структури і те, як вона функціонуватиме, перебувають під найсуворішою таємницею.

Власні проблеми бажають розв'язувати самі

ІТАР-ТАРС передає зі Знам'янського (Надтерчинський район): «Я сподіваюся, згодом між усіма опозиційними силами Чеченської Республіки в питанні скінчення режиму Джохара Дудаєва буде досягнуто, бо цей режим приречений і доживає останні дні. Про це заявив лідер одного з найбільших озброєних угруповань опозиції, колишній мер міста Грозного Беслан Гантаміров.

Він розвінчує як нерéalну пропозицію та «завані» «миротворчої групи» Р. Хасбулатова публікує в питанні собі всі озброєні опозиційні формування. «Особисто я, — наголосив він, — ні з ким на такі угоди не піду, бо я ціною величезних втрат створив свій загін і не наважусь віддати його долю в будь-яких руках». Б. Гантаміров сказав, що «не певен у широті замаху Хасбулатова». Горизонтально під президентом Джохара Дудаєва, зазначив: «Якщо його братимуть мої підрозділи, то на полон він нехай не сподівається. Дудаєв особисто винен у крові багатьох моїх товаришів». Лідер озброєного угруповання висловився категорично проти будь-якого використання російських військ у розв'язанні чеченської проблеми.

КУДИ ЙДЕ КАПІТАЛ

У кореспонденції з Нікосії лондонська газета «Таймс» звертає увагу на зростаючий потік валютного капіталу з Росії до Кіпру. Місцевий Центральний банк, відзначає вона, навіть звернувся до фінансистів своєї країни з проханням поводитися обачніше в Росії після скарг Москви з приводу того, що надто багато її валютних коштів переправляється на цей острів.

Кіпр перетворився на основну «офшорну базу» для Росії, власті якої намагаються взяти під контроль вплив капіталів, що сягає щомісячно мільярдів доларів. У результаті цього економіці країни не вистачає капіталовкладень, виникають нові труднощі з виплатою зовнішнього боргу Росії, який становить 90 мільярдів доларів. На даний момент на Кіпрі зареєстровано близько 2 тисяч російських компаній, де кілька десятків банків і представництв, — повідомляє «Таймс».

До речі, для вклення своїх капіталів багато українських підприємців також обрали Кіпр. Адже банки цієї країни надають їм дуже вигідні умови. Щоправда, на відміну від Росії, навряд чи власті України володіють повною інформацією.

Валентина ПОЛІЩУК.

У країнах СНД: Білорусь

Платитимуть ті, хто заможніший

У Білорусі відпущено на волю ціни на молочні і хлібобулочні вироби. Департамент цін республіки пішов на ці непопулярні заходи з однієї причини — державі виявилися не під силу мільярди дотатків з бюджету на випуск харчових продуктів, який до того ж уже багато років збитковий.

Зокрема, пляшка молока та кефіру коштуватиме покупцеві без вартості посуду 1400 рублів, аа пляшку вершків доведеться заплатити 5000. Кілограм сметани коштує тепер від 18900 до 21600 рублів, стільки ж сиру виного сорту — 14 тисяч, а коробка дитячих молочних сумішей «Малыш» та «Малютка» — 12700 рублів.

Змінилися і ціни на хліб. Зокрема, буханець «Білоруського» тягне, залежно від того, спечений на черені чи формовий, 3800 — 3900 рублів, «Придніпровського» — 3500—3600. Збільшилася і вартість батонів, хоча ціни на них було відпущено раніше. Один 400-грамовий батон, наприклад, обійдеться покупцеві в 3100 рублів. За словами Президента Білорусі О. Лукашенка, уряд захистить майбутні верстви населення від цього підвищення цін.

Поспішайте записатися

«Раз добром зігрите серце...»

Недавно канадська українська походження пані Руслана Вершньська разом з чоловіком хотіли висновити дитину з України. Подружжю з різних причин не вдалося цього зробити, але вони побували в багатьох сирітських будинках.

Мабуть, гостиня справили на пані Вершньську незабутні враження, бо, повернувшись до Канади, вона започаткувала програму допомоги українським дітям-сиротам.

Збираючи кошти, продукти харчування, книги, ліки, які подарували фармацевтичні компанії, щирою дією жінка все це добро відправляла до Львова.

А протягом першої половини серпня подарунки були розвезені по дитячих будинках. Супроводжувала колону вантажівок з гуманітарною допомогою президент Київського міжнародного клубу жінок Боні Коффі. До речі, реалізація програми триватиме ще протягом трьох місяців.

Міжнародний клуб жінок — це організація з широким колом діяльності. Підтримка української благодушності й милості — тільки два з багатьох напрямків. Жінки цього об'єднання вважають його клубом дружи.

Клуб відкритий. Проте бажачки стати його членами повинні знати, що робота мова тут — англійська. Головне приміщення розташоване в Центрі сучасного мистецтва (вул. Третьяківська, 8). Зустрічі відбуваються кожного першого понеділка о 18 годині 30 хвилин.

Наступне зібрання — 5 вересня. Плата — 20 доларів за рік. Жінки, які бажають стати членами клубу, можуть зателефонувати за таким номером: 229-19-35.

Голос України

30 серпня 1994 року. № 163 (913)

Зима спитає

ЕНЕРГЕТИЧНА КРИЗА — ПОХІДНА ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

— На жаль, оптимізму у нас немає зовсім. Особливо тривожить стан справ із забезпеченням теплових електростанцій органічним паливом. На перше жовтня минулого року ми мали на складах близько 7 млн. тонн вугілля, а на початок цього року — трохи більше як 3 млн тонн, а на перше квітня залишилося близько 2 млн тонн. Це мізерний запас для більш як 40 теплових станцій: нижче позначки 3 млн тонн опуститися не можна. Ми працювали «з коліс». До речі, хочу висловити подяку «Голосу України», який у цей час бив на сполох, привертаючи увагу до проблем енергетики.

Потім, слава Богу, була велика повинь, за рахунок великої води збільшили свою потужність гідроелектростанцій, добре працювали і АЕС, тож ми почали накопичувати вугілля на складах теплових станцій, знизивши за рахунок ГЕС і АЕС їх потужність. Вдалий у цьому плані був травень, неспадний — червень. Але потім прийшла посуха і рівень води в річках упав, що спричинилося до зменшення потужностей гідроелектростанцій, погіршили свою роботу АЕС. І знову теплові електростанції підставили своє плече. Вже в липні ми практично перестали накопичувати вугілля. Його витрати на теплових станціях зросло до 105–110 тис тонн на добу. В той же час шахтарі відвантажують нам по 75–80 тис тонн.

Зараз теплові станції виробляють 20 млн кВт, хоча літній режим передбачає 12–13, за рахунок потужностей ГЕС і АЕС. А зимовий режим — 22–23 млн кВт. Тож зараз ми майже вийшли на зимовий режим.

— Вілене Мироновичу, ви так багато вже зараз витрачаєте палива і це без урахування того, що взимку вам доведеться ще й тепло виробляти?..

— Взимку шодоми ми спалюємо більш як 150 тис тонн умовного палива, тільки на тепло йде 50 тис тонн. Це ще додаткові витрати.

— Ви навели цифри режимів потужностей теплових станцій. А яка реальна картина з електроенергією, яку виробляють АЕС?

— Атомники в принципі можуть видавати по 12,8 млн кВт. Взимку вони виробляють у 10–11 млн кВт. Влітку, як правило, — по 5–7. А останні два місяці — по 3,5–4. Тож «віз» витягують тепловики.

За половину серпня запаси вугілля на теплових станціях зменшилися більш як на 200 тис тонн і разом з держрезервом становлять 5,8 млн тонн (за фактичних у 1993 році 6,2 млн тонн). Запаси топкового мазуту — 0,5 млн тонн (у 1993 році — 1,1 млн тонн).

За такого рівня витрат і постачання палива склалася реальна загроза спрацювання його наявних запасів ще до початку зими. Для виконання постанови Президії Кабінету міністрів № 510 від 26.07.94 р. «Про невідкладні заходи щодо забезпечення народного господарства та населення

електричною і тепловою енергією в осінньо-зимовий період 1994/95 року» (9,0 млн тонн вугілля і 1,5 млн тонн мазуту до 1.10.94) їх запаси сьогодні повинні бути 7,5 і 1,0 млн тонн відповідно.

— Взимку у розмові з кореспондентами «Голосу України» директор Трипільської ДРЕС М. Красноштан сказав, що держава поставила енергетиків в умови первісного комунізму: всі споживають енергію, а ніхто не платить. Судячи з усього, платіжна криза в енергетиці триває і сьогодні...

— Так. І це є основною причиною того, що ми не можемо купити собі палива. У нас немає грошей. На сьогодні борги споживачів електричної і теплової енергії становлять 6,3 трлн крб. Найбільші боржники — Держкомвугілля — 1,3 (правда, і ми їм заборгували трильйон, тож тут майже баланс), Держжитлокомунгосп — 1,2, Мінпром — 1,0, Укрзалізниця — 0,6, Міншахпром — 0,4, Мінсільгосп — 0,27 трлн крб. Великий наш боржник — Київ. Столиця платки за тепло заборгувала близько 500 млрд крб. Та ще 200 млрд крб. — за електроенергію. Керівники міста обіцяють повернути борг. Але обіцянками ситий не будеш. Якби ці гроші були на нашому рахунку, ми змогли б купити і вугілля, і мазут.

— Чи вистачає вам українського вугілля, чи не доводиться завозити з-за меж держави?

— Наші вугільники постачають нам близько 33 млн тонн вугілля на рік, за потреби 41–41,5 млн тонн. Тож 8 млн тонн завозимо з Росії і Казахстану, купуюмо його через різні комерційні структури за майже таку ціну, як і українське вугілля.

— Боюсь, що платіжна криза триватиме не тиждень і не два, мова йде про тривалий період. Борги вам не скоро повернуть, а паливо треба заготовляти сьогоднішні. Що ж робити, де взяти гроші?

— Кредитуючи своїх споживачів, ми змушені самі брати кредити. Щоправда, на відміну від споживачів під проценти. У Промінвестбанку цього року вже взяли 2 трлн крб. під 200 відсотків. Згідно з постановою Президії Кабінету міністрів № 510 від 26.07.94 нам виділено пільговий кредит у розмірі 3,0 трлн крб. для закупівлі палива. Але справу гальмують Мінфін і Нацбанк. Складається враження, що там не розуміють, що на зміну літу приходить осінь, а далі зима. Так влаштована природа.

Якщо протягом двох-трьох тижнів нам виділять гроші, то проблему з паливом ще встигнемо розв'язати, а якщо ні, то буде біда.

— А який стан справ з ремонтом обладнання, підготовкою до зими ліній електромережі?

— Тут стан справ багато краший. А всі проблеми пов'язані з неплатажами. Не стає коштів для оплати робіт, придбання необхідних запчастин, матеріалів, обладнання тощо.

Через недосконалість механізму тарифування і неспроможності їх перегляду, систематичні затримки платежів за використану енергію, змушені кредити під 150–200 відсотків річних енергетична галузь з кінця 1993 року неретворилася на збитковий. Борги Міненерго своїм поставальникам і банкам за позики становлять на сьогодні 9,4 трлн крб., в тому числі за електроенергію виробництва АЕС — 1,4 трлн крб.

Значної шкоди раціональному використанню енергії завдає, на думку енергетиків, система пільг на неї. Вона не тільки неналежна і громіздка, а й сприяє некороткованому розбазарюванню енергії. Міненерго намагається на відміну пільгових тарифів. Соціальний захист населення та підприємств підприємства необхідно здійснювати за рахунок бюджетних асигнувань і в адресному порядку.

— Вілене Мироновичу, а чи постачаємо за кордон електроенергію, яку виробляє ваша галузь?

— Ми забезпечуємо електроенергією російський Північний Кавказ, а російські енергетики дають своїй через Харківську енергосистему (діє на три області: Харківську, Полтавську, Сумську) приблизно третину того, що споживає цей регіон. З Росією у нас нульове сальдо. Так само працюють з нами і енергетики Молдови. З ними також нульове сальдо.

Роздільно працюємо і з країнами Східної Європи. Буриштинська ТЕЦ дає енергію у Словаччину та Угорщину, звідти ми отримуємо в 1,7 рази більше, ніж даємо, енергії, палива, а також алюмінієву катанку для виготовлення дроту. Трішки обмінюємося електроенергією з Австрією. Скажімо, ми їм — удень, а вони нам — увечері і на 20 відсотків більше. Це для нас вигідно.

Питання, які уряд має розв'язати негайно

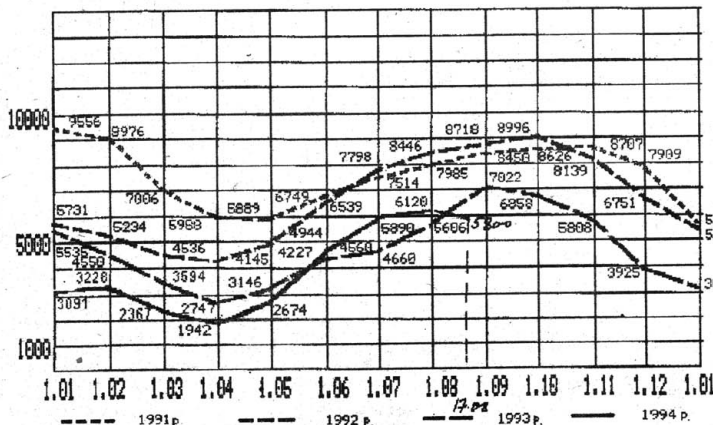
Насамперед зобов'язати НБУ і Мінфін виконати постанову № 510 щодо надання кредитів у сумі 3,0 трлн крб. для закупівлі палива. Державний комітет з нафти і газу — щодо постачання топкового мазуту в обсязі 20 тис тонн на добу. А також природного газу в четвертому кварталі в обсязі 49 млн куб. метрів на добу.

Терміново внести зміни до тарифів на електричну і теплову енергію, виходячи з фактичного рівня цін. Розробити механізм індексації тарифів на енергію з урахуванням динаміки цін на енергоносії, зміни курсу валют тощо. Забезпечити погашення заборгованості.

Вів розмову
Леонід БРОВЧЕНКО.

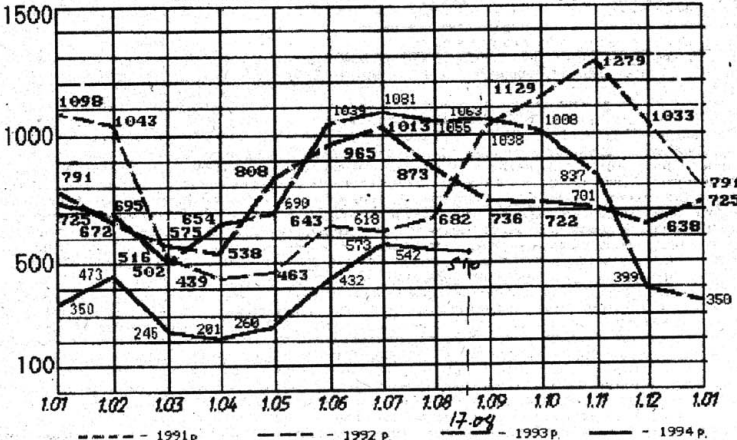
**ЗАПАСИ ВУГІЛЛЯ НА СКЛАДАХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ
МІНЕНЕРГО УКРАЇНИ В 1991 - 1994 рр.**

ТИС.Т

**ЗАПАСИ МАЗУТУ В МІСТКОСТЯХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ
МІНЕНЕРГО УКРАЇНИ В 1991 - 1994 рр.**

ТИС.Т

АВТОМОБИЛЬ

SKODA

Volkswagen Group

Безопасность, комфорт, надежность, скорость

Шестилетняя гарантия против проржавления
Обеспечение запасными частями
Сервисное обслуживание
Гарантия в течение года

Приобретая автомобиль «Шкода»
Вы экономите на бензине и запасных частях

А/О «НЕКОС» (044) 224-31-03, 224-11-53

Продажа со склада в Киеве. Форма оплаты любая

Официальный представитель
Горьковского завода «ПО ГАЗ»
и ГП «Москвич» (АЗЛК)

Предлагает со склада в Киеве:

АВТОБУСЫ

МИКРОАВТОБУСЫ РАФ

KAMAZ-3976
(пассажирские и
грузопассажирские)
ПАЗ-3205

ГРУЗОВЫЕ АВТОМОБИЛИ

ЛЕГКОВЫЕ АВТОМОБИЛИ

КамАЗ-5320
КамАЗ-55111
(самосвал)

Москвич 2141-S

Москвич-2335 пикап
(с тентом или без него)

ИЖ-2715

ЗИЛ-130 (дизель)
(автофургоны
промотоварные и изотермические)
ЗИЛ-130

А также прицепы
к легковым
автомобилям.

ГАЗ-31029
ГАЗ-31029 (51 комплектация)
ГАЗ-310240 (представительская)

Телефоны в Киеве:
(044) 264-74-42
264-96-69

тел./факс 264-24-05

«Научно-производственное
коммерческое предприятие
«БКФ»

Изготовит из полиэтилена: пленку, пакеты хозяйственные, обложку, мешки, вкладыши, пробку винную, коньячную, взрывную колбу.

Г.Рубежное. (06453)
5-21-61, 5-50-37, т./факс 5-14-71.

Фирма «Ятрань»
реализует пишущие
машинки с любыми
шрифтами.

Телефоны:
в Киеве (044) 412-16-70;
в Черкассах (0472) 47-43-22;
в Глухове Сумской обл. (05444) 2-51-47;
в Чернигове (04622) 7-36-72.

Реализуем со склада
в Киеве:

— сепараторы-сливкоотделители ОС-Б/1т/час/
ОС2Т-3/5т/час/, ОС-2Д-500 и другие;
— сепараторы пивные;
— станки токарные ИГ65, ИГ64, МК60-65,
ИГ62 и др.;
— станки фрезерные 6Т83, 6Т82Г и др.;
— пастеризаторы ОКЛ-10, ПТУ-10, ОК2Н-5;
— ножницы гильотинные НК3416, НК3418.
Тел. /044/ 552-97-82, 552-92-83, 552-96-74.

Вниманию руководителей
транспортных предприятий

Предлагается со склада в г.Чернигове:
— газовое оборудование для работы автобусов и грузовых автомобилей на сжатом газе, который в 4—5 раз дешевле бензина. В комплекте 8 облегченных баллонов, что позволяет переоборудовать пассажирские автобусы;
— дизельные двигатели Д-245 с турбонадувом, 110 л.с., используются для переоборудования на дизельное топливо автомобилей ЗИЛ, ГАЗ.

Обращаться
по телефону: 8-04622-3-45-53.

Civic

22 года популярности

ХОНДА «СИВИК» IV поколения — это, прежде всего, — надежное и «умное» сердце — двигатель, способный превратить даже каплю горячего в силу движения.

Остальное — лучше реально увидеть, потрогать (и даже купить!) в салоне СП «ДНПРО МОТОР ИНВЕСТ»

Киев, проспект Победы, 57
Тел. (044) 442-20-19, 446-11-88

Покупка у официального дистрибьютора дает право на гарантию от фирмы-изготовителя

ШИНЫ
Для всех видов транспортных средств

Отгрузка вагонными нормами по ж/д
Самовывоз со склада в Днепрпетровске
Доставка за счет заказчика автотранспортом

БОЛЕЕ 50 НАИМЕНОВАНИЙ
ГАЗОВЫХ И ЛЕГКОВЫХ ШИН

Факс: (0562) 474 527, 474 521
Тел. (0562) 474 527, 465 515, 465 596
Телерай: 143210 ЗАРЯ
Т: 127409 KVAHT

ВАША ГАРАНТИЯ - наш 3-х летний опыт работы на рынке!
Наш р/с № 457616 в «Южкомбанке» г. Днепрпетровска, МФО 305266

Предприятие из Н.Новгорода
приобретет
продукты питания украинского производства.
Желательна
оплата по факту.
Тел.: (8312) 39-87-61, 37-04-20.

Організація постійно реалізує
трактори МТЗ-80УК і МТЗ- 82УК,
ціни невисокі.
Тел.: (03322) 4-33-84; 4-42-57; 3-10-46.

Арбитражный суд Житомирской области (262001, м.Житомир, вул. Бердичівська, 25) порушив справу № 10 «Б» про банкрутство виробничо-комерційної фірми «Золіс-АТА» (262001, м.Житомир, вул. Рильського, 3) у рахунок 1467026 в Житомирському регіональному управлінні «Промінвест-банк», МФО 311036.
Метою цього оголошення є виявлення кредиторів та можливих санаторів.

П'ятеро житомирських ветеранів стали героями документального фільму, роботу над яким завершують фінські кінорежисери.

Це буде кінострічка про радянсько-фінляндський війну 1939 — 1940 років і про долю 44-ї дивізії. Це саме те формування, яке очолював М.Шпорс і яке спочатку називалося Першою українською радянською дивізією, а в серпні того ж року стало 44-ю. Їй вивало весті жорстокої бої на Житомирщині. У село Шпорівку, на місці загинілих комдива, вижджали торік фінські кінорежисери. У міжвоєнний час штаб дивізії дислокувався в Житомирі. Наприкінці 1939 року шпорівців кинули на фінляндський фронт. Більшість їх полягло в «котлі Раат».

Мене призвали в армію після закінчення Одеського інституту зв'язку, служив на Богунській околиці Житомира, — розповідає Іван Гамандій. — У вересні 1939 року дивізія рушила на Західну Україну. А через деякий час, коли ми вже думали, що час повертатися до Житомира, наш Богунський полк завантажили в ешелон і повезли аж на станцію Кем у Карелії. Звідти пішки на Ухте. Зовсім поруч — кордон. Коли перейшли його, фінни не чинили ніякого опору. Ми насили до наступу вперед. Мороз 45 градусів, метричний сніг. Коні ледь тягнули гармати. А ми в шинелі, і уявляти собі, в будівництві. Продуктів не було. Полювали на оленів, Лиса копей. Радця не працювала — замерзла акумулятор.

— Бувало, що один кілометр йшли чотири дні, — градоу іший ветеран — Петро Морозов.

Ось так пройшли вони 29 кілометрів фінської території, зустрічаючи тільки «озуле», тобто снайперів. Лише в останній день року зіткнулися з фінською армією. Наказ: наступати. Фінни пустили червоноармійців до половини відкритого снігом озера (відірвали його від суші по тому, що тут не було дерев) — і накрили вогнем. Шпорівці пішли з флангів, але теж не вдало.

По-різному склалася доля ветеранів. І Гамандій був

мерзачи, вже нічого не відчував, коли його підірвали фінни. Після підписання мирного договору між СРСР і Фінляндією відбувся обмін військовополоненими, і він з фінського табору потрапив до радянського, до 1947 року відбував покарання у Карелії. Тільки через 23 роки одержав довідку, в якій говориться, що справа про обвинувачення колишнього радювого батальйону 44-ї стрілецької дивізії переглянута військовим трибуналом Московського ордену Леніна військового округу 6 квітня 1970 року і припинена за відсутністю в його діях складу

злочину.

ФІНИ РОЗКАЖУТЬ НАМ НАШУ ІСТОРІЮ

поранений, його забрали в евакопункт, де він і доживався, що дивізію оточено. Довше довелися повоювати проти фінів П.Морозову. Його теж підірвали наші, але він був просто знесилен від голоду і обморожень. Оскільки в госпіталі, знову потрапив у свій полк, який після розгону на Равський дорізі був сформований майже наново — зустріч тут тільки одного свого знайомого. В полку його розповіли, ніби командира, замполіта й начальника штабу дивізії розстріляли перед стром за вироком військового трибуналу. Після перформовання дивізії білці напередні одягли в кожухи. Морозов промовою до 13 березня 1940 року, коли був підписаний мирний договір.

Вісцелу Полічуку довелося виходити з оточення з групою білців — дійшли тільки половина. А Хаскель Шпіц, за-

міа. Він автор багатьох фільмів про історію й етнографію різних країн, що демонструвалися провідними телекомпаніями світу. Фільм про радянсько-фінляндську війну, де в центрі уваги буде доля 44-ї дивізії, також замовлений для показу в різних країнах. Може, й УТ його покаже?

П.Морозову про поїздку до Фінляндії нагадує книга, подарована Лео Картімо. Два тижні автор приходив додому до нього, записуючи спогоди.

А в фінських газетах з-поміж знімків про йме перебування на землі Суомі такий: обнімаються Петро Морозов і Арво Хілтунен, фінський ветеран тієї ж війни. На рубжжі 1939—1940 років політики змусили їх стріляти один в одного.

Колішні білці 44-ї дивізії вперше в житті в мирний час побували за кордоном. До вражень домашньої її гіркота, яку один з них лаконічно висловив так:

— Я не знаю, чому вони живуть незрівнянно краще за нас. Деципоу правди, по-моєму, можна знайти в такому факті: був час, коли й фінни опинилися по різні боки барикад. Але зовсім несподовано. Потім поставили пам'ятники всім полеглим і залишили оцінку минулої історії. А ще цей маленький народ дуже любив свою країну, цінує свободу, тому й не дозволив реалізувати сталінський задум, за яким Фінляндія мала б стати радянською республікою. Звичайно, історія не знає умовного способу, але уявимо, що це здійснюється б: яким би там був рівень життя нині?

— Трое з п'яти ветеранів дивізії, які здили в Фінляндію, з обласного центру, живуть недалеко один від одного. Та по-знайомилися тільки завдяки фін-ам.

Олексій КАВУН.
Житомир.

Фотофакт

Наповнити життя змістом

... Саме з такою метою створено і активно працює в Миколаївській Україні українсько-американський Центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів. Він розташований в санаторії-профілікторії «Перемога». Його було відкрито спільними зусиллями обидвох адміністрацій, місцевому відділенню Фонду соціального захисту й забезпечення інвалідів, а також американської організації «Він-Фонд» зі штату Пенсільванія.

Фахівці зі США, які перебувають тут до вересня 1995 року, зараз за допомогою тестування, бесід активно готують місцевих педагогів, психологів та лікарів до соціальної реабілітації хворих малюків віком до 12-ти років. Своїх методик американці навчають і батьків дітей-інвалідів, щоб дати їм шанс на повноцінне життя в майбутньому. В центрі поки що чотири групи по вісім чоловік, та це лише початок.

На знімках: дедали впевненіші кроки Ярослава Матвієнка; з кожним дитинкою індивідуальне заняття за спеціально створеною для нього програмою.

Фото Анатолія КРЕМКА.

У Мюнхені — нічия...

Національна збірна України з футболу в Мюнхені зіграла товариський матч зі збірною Об'єднаних Арабських Еміратів. Нічия — 1:1.

Поединок, за свідченнями очевидців, був напружений і цікавий. Рахунок в кінці першого тайму відкрили наші суперники. А от після перерви українські футболісти заволоділи ініціативою. Втім, тривалий час не вдавалося відіграти ігрову перевагу, так би мовити, в матеріалі. Нарешті, киянин Дмитро Миколайченко сильно пробив зі штрафного, воротар не втримав м'яч у руках, і надобавки чудово зіграв дніпропетровець Борис Фіхель.

«Металіст» у нокауті. Чи надовго?

Першість країни з футболу. Перша ліга. 6 тур. **Нафтовик** — **Металург** — 2:0. Короченко, 37, Киріхон, 53 (Металург) — у власні ворота. На 11-й хв. Піскун (Нафтовик) не реалізував пенальті. Автомобіліст-СВТС — СК Одеса — 1:0. Чорнощев, 77. Поділля — Хімік (Житомир) — 1:0. Яресько, 80. Воронцов — Хімік (Свердловський) — 0:0. Ворскла — **Металіст** — 4:0. Манасія, 15, 25, 40, Піндєєв, 43. Сталь — **Нафтохімік** — 2:1. Чайка, 44, 46, з пенальті — **Хімік**, 32. Бажанович — **Зірка-Нісас** — 1:2. Красников, 84 — Мізенко, 63, Голубка, 83. Закарпаття — Дніпро — 2:0. Когутч, 75, 84. Карпати — Поліграфтехніка — 2:1. Рещко, 65, Бак, 85 — Чуйченко, 62.

Той, хто стежить за змаганнями у першій лізі, мабуть, передбачав, що «Металіст», який «вилетів» з винного ешелону українського футболу, вперше лідуватиме в новому для себе турнірі. Напевно, не чекали футболісти «Металіста», що у першій лізі є сильні клуби, яким до снаги позмагатися з будь-яким суперником.

І якщо «Металіст» живе різким зниженням майстерності і відсутністю спортивного характеру, то «Зірка-Нісас» вражає націлені-

стю на перемогу. Дебютант на виїзді обіграв «Сталь» та «Бажановець», яких навіть до середняків не віднесеш. Ще два три роки тому футбол у Кіровограді ледь жерів, найкращі гравці віддавали перевагу не рідній «Зірку», а намагалися перейти до інших клубів. Нині стабільне різко змінилося, бо у команді з'явився солідний спонсор. Тепер «Зірка» повернула не тільки місцевих футболістів, а й болельників на стадіон. Кіровоградці відірвалися від конкурентів так переконливо, що іншим командам, виходячи, доводиться боротися тільки за одну п'ятку до вищої ліги. Втім, не оптимізму, а прогноза, бо після зимових канікул становище в командах, як правило, різко змінюється.

Поки що у «Зірку-Нісас» — 16 очок, 12 — у «Металурга», 11 — у «Поділля», по 10 у «Поліграфтехніку», «Кристал», «Нафтовика», «Воронівська» та житомирського «Хіміка».

Матчі цього тижня гратимуться 10 вересня. У проміжку між шостим і сьомим туром пройшли матчі 1/32 (1 вересня) і 1/16 (5 вересня) розіграшу Кубка України.

Сергій ЯРОСЛАВОВ.

Спорт

На цей поєдинок голівний тренер української команди Олег Базилевич виставив такий склад: Воробйов, Телесенко, Бежанер, Леженцев, Сак, Хомин, Попов, Ковалев, Шпаненко, Фінкель, Коновалов. На заміну в другому таймі вийшли Схахенов і Михайленко.

Гравці збірки — киявські динамісти повернулися додому, а інші разом з паном Базилевичем перелетіли до Болгарії, де приєдналися до основної групи команди, яка прибула туди раніше з Миколаєм Павловим. Наш колектив проведе в умовах середнього рівня тренувальний збір. До Києва повернеться 6 вересня. А наступного дня зіграє перший матч відбіркового турніру чемпіонату Європи-96 зі збіркою Литви.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Лише результати

Футбол. Першість країни. Друга ліга. 6 тур. Галичина — Десна — 2:0, Гализник — Явір — 0:0, Сіріус — Рось — 5:1, Віктор — ФК Львів — 4:0, Динамо (Луганськ) — Азовець — 4:1, Шахтар — Металург (Керч) — 2:0, Медіта — Титан — 2:0, Чорноморськ-2 — Динамо (Сакі) — 0:0, Таврія — Чайка — 0:2, Металург (Костянтинівка) — Дружба — 1:2.

Першість країни. Третя ліга. 4 тур. ІСКА — Хутровик — 1:0, Гарт — Фетровик — 3:0, Авангард (Ровенський) — ФК ІАЗ — 2:1, Ватоподільськ — Авангард (Жиданів) — 2:0, Оскол — Керамік — 2:0, Шахтар — Аліс — 1:0, Металург — Нива — 0:0, Торпедо — Трансмікс — 1:1, Дністровець — Лада — 0:0, Таврія — Дністер — 4:0.

Теніс. Чемпіонат країни. Київ. Корти спорт-комплексу «Наука». У перших розрядах чемпіонами стали: у жінок — Наталя Бондаренко (Київ) — Габрієла Белані (Тячів), у чоловіків — Сергій Довбань (Дніпропетровський) — Андрій Пашков (Нова Каховка), у змішаному розряді — Неллі Баркан (Київ) — Андрій Литвинов (Київ). Фінали в одиночному розряді. Жінки. Неллі Баркан — Тетяна Ковальчук (Донецьк) — 6:0, 6:1 (цікава деталь: 24-річний чемпіон тут протистояла 15-річній спортсменці). Чоловіки. Андрій Пашков — Степан Сербайло (Ужгород) — 6:1, 6:4.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: А. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

• ТЕЛЕФОН: для довідок — 441-88-23;
• ТЕЛЕФАКС — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
• Рукописи не повертаємо.
• Лістування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реструктуризацію періодичного друкованого видання —
КП № 1 від 18.09.1990 р.

• За зміст та достовірність інформації у рекламних повідомленнях відповідальність несе рекламодавець. •
• Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. •
• За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індент 48955.
Тираж 380290

Комп'ютер друкує видання «Голос України»
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311163.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голос України».